

Myöhästyttäisinkö säilörehun

Tilakoon kasvaessa peltoala tulee usein rajoittavaksi tekijäksi, ja karjan tarvitsemaa nurmirehumäärää ei välttämättä enää saada entisellä korjuuajakastrategialla. Säilörehun tekoa ei voi ajatella pelkästään lehmän näkökulmasta, vaan ruokinta ja tilan pellonkäyttö täytyy laskea kokonaisuutena, mukaan lukien ensimmäinen ja toinen säilörehusato.

Neuvonta suosittelee korjaamaan säilörehun D-arvoltaan 680-690 g/kg ka. Lehmien ruokintasuunnittelun kannalta tämä on hyvä vaihtoehto. Hyvin sulava säilörehu ylläpitää tuotantoa kohtuullisella väkirehumäärällä. Aikaisin korjatun säilörehun hehtaarisato jää kuitenkin myöhään korjattua nurmea pienemmäksi.

ProAgrian tekemän arvion mukaan vuonna 2016 maidosta 54 prosenttia tulee yli 50 lehmän tiloilta. Tilakoon kasvaessa navettaa on teknisesti helppo laajentaa, mutta peltoa ei ole saatavilla eläinluvun lisäystä vastaavaa määrää. Tällöin tilan käytössä olevaa peltohehtaaria kohti saatava maitotuotto täytyy pystyä maksimoimaan.

Vastauksena tilakoon kasvun aiheuttamaan rehuhuoltokysymykseen MTT on järjestänyt ELY -rahoitteisen Karjatilan Kannattava Peltoviljely -hankkeen (KARPE), jossa verrataan eri tavoin ajoitettuja niittoaikastrategioita ja näiden strategioiden vaatimaa väkirehutäydennystä.

Korjuuajaka ja lannoitus vaikuttavat satoon

Yksi keino nostaa tilan hehtaarisatoa on keskittyä nurmentuotantoon. Nurmen rehuyksikkösadot ovat helposti kaksinkertaisia viljasatoon verrattuna. Lannoitus on toinen keino satotason nostoon, mutta ympäristötuki asettaa rajat ennen maksimaalisen biologisen tuotantopotentiaalinsa saavuttamista.

Kolmas keino hehtaarikohtaisen nurmisadon nostoon on nurmen korjuun myöhästyttäminen. Myöhästyttäminen ei kovin paljoa nosta nurmen ry-satoa koko kesää ajatellen (kuvio), mutta se vaikuttaa huomattavasti lehmien väkirehuokintaan.

Rehunkorjuun myöhästyttäminen laskee säilörehun D-arvoa ja tämä täytyy kompensoida väkirehutasoa nostamalla (taulukko). Tutkimustulosten mukaan D-arvon alenemista ei voi kompensoida väkirehun valkuaispitoisuuden nostolla.

Väkirehun kilomääräinen lisäys luonnollisesti tuo ruokintaan lisää valkuaisia. Väkirehumäärän lisääminen vähentää säilörehun syöntiä ja tilan tarvitsemaa nurmialaa lehmää kohti pienenee. Samalla viljeltyä nurmihehtaaria kohti saatava

maitotuotto lisääntyy.

Ruokintaa suunniteltaessa täytyy pitää mielessä, että korkea väkirehuprosentti yhdistettynä sulavaan säilörehuun aiheuttaa lehmillä väajäämättä hapantöpsiongelmia. Esimerkkitaulukon mukaisella ruokinnalla säilörehusta saatava NDF pysyy dieettitasolla suositellun 25 prosenttia minimitason yläpuolella.

Lannan käsittelyyn uusia mahdollisuuksia

Myöhästetyllä säilörehun korjuuajakastrategialla tilalle tuodaan ravinteita tilan rajojen ulkopuolelta ja ravinnetaseongelma täytyy ratkaista kestäväällä tavalla. Lietteen kohtuullinen käyttö nurmen ensimmäisen sadon lannoitukseen on yksi keino. Samalla vähennetään ostolannoitteiden tarvetta.

Separointi auttaa huomattavasti lietteen hyödyntämistä nurmelle. Separoitu typpipitoinen nesteosa levitetään omille nurmille ja fosforipitoinen kiinteämpi osa lietteestä kuljetetaan yhteistyötiloilta. MTT:n innovaatioon pohjautuva ravinteiden erotusmenetelmä on kaupallistamisvaiheessa ja onnistuessaan se tuo

©Kuva: Elina Juutinen



korjuuajankohtaa?

kokonaan uusia mahdollisuuksia tilan lieteuoltoon. Toimiva lietteen ravinteiden erotusmenetelmä voi mullistaa suurten tilojen laajentamismahdollisuudet.

KARPE -hankkeen laskelmat

KARPE -hankkeeseen liittyy erilaisia nurmen korjuuajakohdistelmää vertailevia talouslaskentamalleja. Aikaisempien laskelmien perusteella taloudelliset erot eri korjuuajakohdistelmillä ovat olleet yllättävän pieniä, kun tarkasteluväli on pitkä ja tilan peltoala ei rajoita tuotantoa.

KARPE -hankkeessa talouslaskelmien tarkasteluväli on lyhyt ja mukana on myös vaihtoehto, jossa peltoala rajoittaa tuotantoa. Alustavien laskelmien perusteella D690 niittoaikasuositus pitää edelleen paikkaansa kun tilalla on peltoalaa riittävästi.

Jos tilalla on käytettävissä vain vähän peltoa, taloudelliset erot aikaisen ja myöhästetyn säilörehun korjuuajastrategian välillä ovat pienet. Tämä antaa pelivaraa säilörehun korjuun ajoituksessa esimerkiksi huonon sään tai urakoitsijan aikataulujen vuoksi.

Säilörehun D-arvon korvaaminen väkirehumäärää lisäämällä, kun karjan keskituotos on 9000 kg

Säilörehun D-arvo	Väkirehua, kg kuiva-ainetta	Säilörehua, kg kuiva-ainetta	Kuiva-ainesyönti, kg
71	5,1	15,1	20,2
70	6,1	14,3	20,5
69	7,1	13,6	20,6
68	7,9	12,9	20,8
67	8,7	12,2	20,9
66	9,4	11,6	21,0
65	10,0	11,0	21,1
64	10,6	10,4	21,1
63	11,2	9,9	21,1
62	11,7	9,3	21,1

Koeolosuhteissa mitattu nurmen sato koko kesältä, kun ensimmäisen niiton ajankohtaa myöhästetään. Ensimmäisen sadon niittopäivät olivat A+D 17.6, B 26.6 ja C 2.7

